

Jaume Bartumeu

PRESIDENT DEL GRUP PARLAMENTARI SOCIALDEMÒCRATA

«Estem a la zona fosca i mancada de transparència»

ENRIC GUINART*
ANDORRA LA VELLA

Passada la Diada de Meritxell, l'activitat política aixeca el pedal del fre i posa la cinquena velocitat. Dissabte, a la Sala dels Passos Perduts de la Casa de la Vall es van enviar diferents missatges des de les files liberals en el sentit que intueixen un període de sessions al Consell General molt intens. El president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, Jaume Bartumeu, però, s'hi mostra més escèptic. Queden dos dies com qui diu per a les eleccions comunals i no gaires més per a les nacionals. El temps passa volant i el líder de l'Alternativa n'és conscient ja que insisteix que amb el Govern liberal encapçalat per Albert Pintat «ja portem dos anys perduts».

–Fa un any em deia que el país empitjora perquè el país no es governa per al conjunt del país. ¿Continua pensant el mateix?

–Dissortadament la desviació de l'interès general no solament em permet continuar pensant el mateix sinó que la situació s'agreuja, s'han desviat encara més de la defensa de l'interès general i cada cop és més clar que no solament s'han consolidat les dues andorres sinó que només es vol governar per una.

–Darrerament, els indicadors econòmics del país van donant constants senyals d'alarma. Ara, per exemple, s'està produint un estancament del creixement del nombre d'assalariats. ¿Què li sembla?

–Doncs sí, i a més s'ha estancat de la pitjor de les maneres perquè ho fa amb una piràmide salarial cap a la baixa. És a dir, el salari mig no és el salari de tothom i cada dia hi ha més persones que estan a ratlla dels 1.000 euros. I la ratlla dels 1.000 euros avui a Andorra amb la carestia del cost de la vida ens està acostant a situacions de precarietat i de preopres. L'informe de Caritas no ens enganya mai i és un informe d'una institució que no està pas vinculada ni a l'Alternativa ni al Partit Socialdemòcrata. És evident que en aquest país no es fomenten les ajudes socials des del Govern, no s'augmenten les persones dedicades des de l'Administració a fer ajuda social, els lloguers van cap amunt, les persones que no estan de lloguer i que s'havien atrevit a fer una hipoteca han vist, per l'evolució del mercat, com pràcticament se'ls doblaven les quotes en dos o tres anys i aquesta situació de precarietat social el Govern no solament no fa res per redreçar-la sinó que la deixa lliscar per un pendent que molt perillós.

►► **Atent** ► Bartumeu escolta amb atenció durant l'entrevista al seu despatx.

–El senyor cap de Govern diu que el tercer any de legislatura serà el de les realitzacions. ¿Què en pensa?

–(Somriu). Crec que ja portem dos anys perduts, les declaracions del senyor Albert Pintat ho confirmen. Si diu que les realitzacions les farà més tard vol dir que efectivament ha perdut dos anys i aquest fet ens porta a una situació on difícilment ens el podem creure quan ens diu que ara vindran les realitzacions. ¿Quines realitzacions? No ho sabem.

–Pintat també assenyalava que actualment Andorra està a la llista verda de la Unió Europea, en zona tranquil·la. ¿Comparteix aquesta afirmació?

–Miri, el senyor Pintat oblidava una frase que jo també esmento sovint, que és aquella que diu que el mirall dels nostres discursos és el curs de les nostres vides i hi afegeixo que també el mirall dels nostres discursos es troba a les hemeroteques. El senyor Pintat, quan era ministre d'Exteriors, va dir moltes coses sobre la Unió Europea, com per exemple que ja –en aquell moment– arribarien fons a Andorra procedents dels pressupostos Interreg de la UE. Han passat deu anys i aquests fons que ell anunciava quan era ministre d'Exteriors no els hem vist ni amb forat ni amb finestra. El senyor Albert Pintat el que porta al seu passiu és una llarguíssima història de desencontres amb la Unió Europea.

► RELACIONS AMB LA UE

«Pintat el que porta al seu passiu és una llarguíssima història de desencontres amb la Unió Europea»

► DURA CRÍTICA

«El senyor Albert Pintat i el Govern liberal que encapçala estan dedicats a ajudar l'aristocràcia del diner»

–I, per tant, ¿Andorra no està a la llista verda?

–Dissortadament per a Andorra no estem en aquesta zona. De moment estem a la zona grisa i fosca i mancada de transparència dels paradisos fiscals més poc recomanable, en el sentit internacional de la paraula.

–Precisament ara que menciona l'etiquetatge fiscal, a la llista de l'OCDE només en queden tres i entre ells el Principat. ¿Creu que realment hi ha la voluntat de sortir-ne?

–No, és evident que el senyor Pintat i el seu Govern liberal que encapçala estan dedicats a ajudar l'aristocràcia del diner, no tenen cap interès a sor-

tir de la llista de paradisos fiscals. Si hi hagués el més mínim interès, Andorra n'hauria pogut sortir fa anys.

–Si s'analitza els països que han sortit de la llista recentment, ¿fa la sensació que amb pocs passos es podria sortir de la llista?

–És que passa és tan senzill com signar una declaració d'intencions en el sentit de no voler mantenir una activitat d'opacitat exagerada. I, per tant, o es vol fer o no, però aquesta és l'alternativa política que hi ha en aquest país. O més transparència i més creació de llocs de treball a partir d'una lleial col·laboració amb la UE i amb els nostres interlocutors internacionals o manteniment de l'opacitat i del servei només a l'aristocràcia del diner i pèrdua de llocs de treball, crisi de les petites i mitjanes empreses i desconsideració general de la imatge internacional d'Andorra.

–Recentment s'ha viscut la integració d'Andbanc i BI-BM. ¿Com valora aquest procés de concentració del sector bancari?

–Ho veig amb una doble preocupació. Primera i principal, manteniment dels llocs de treball de les persones i de les famílies andorranes i arrelades al país que fa anys i panys que han contribuït al reforçament del sector financer andorrà. Tot procés de concentració comporta, a través de les famoses economies

d'escala, la pèrdua de llocs de treball. Pèrdua de llocs de treball directes i també indirectes ja que empreses andorranes prestadores de serveis i altres poden també veure perillar els seus contractes a partir del moment que la concentració comporta l'eliminació d'un dels dos prestadors del servei.

–¿I quina és l'altra preocupació?

–La concentració exagerada porta a l'oligopoli i l'oligopoli porta a la pèrdua d'un valor constitucional que no és cap altre que la llibertat d'ofertes, la llibertat de la concurrència i la llibertat de mercat. El consumidor final, el ciutadà, no pot triar i aquí tenim un problema. Si, a més, estem parlant del sector bancari, que és el que condiona d'alguna manera la reactivació de l'activitat econòmica a través de la concessió de crèdits ja fa temps deia que si es concentrava la capacitat econòmica del país gestionada per les entitats financeres o bancàries més enllà del 60% en una sola entitat tindríem un problema de llibertat en el sentit més ampli de la paraula i estem arribant a aquesta situació i això ens ha de preocupar. I ens ha de preocupar que davant d'aquesta evolució anunciada tinguem un Govern que no sap, que no contesta i que mira cap a un altre costat. Recordaré que quan es va procedir a la marxa de l'entitat la Caixa en una sessió del Consell General vaig interpellar al Govern i el senyor Albert Pintat em va dir que ell no sabia perquè havia marxat la Caixa i jo li vaig contestar que jo sí que sabia perquè havia marxat perquè entenia que formava part de les meves obligacions com a cap de l'oposició d'haver parlat, tal com havia fet, amb els responsables de la Caixa. No pot ser que no sapiguem, que no contestin i que mirin cap a un altre costat, però encara pot ser menys que facin aquesta mena d'actuació deslligada de l'obligació per governar un país perquè el resultat de la seva absència en aquest àmbit necessari en què l'Estat ha de regular l'activitat econòmica, sigui la consolidació de l'aristocràcia del diner. S'ha de restablir el criteri d'autoritat financerà i hi ha d'haver un diàleg entre el Govern i el sector financer. No pot ser que l'absència de diàleg comporti desregulació i que aquí es puguin fer concentracions sense que el Govern del n'estigi ni assabentat ni tingui res a dir.

–Comentava la preocupació pel personal d'aquestes entitats. ¿Quina garantia se'ls està donant?

–Crec que no en tenen cap, de garantia, i això és el que em preocupa. Fixi's que quan jo aviso que s'està enllentint aquesta concentració des d'una de les dues entitats es contesta que, de moment, no hi ha res.

«Es governa per tal d'afavorir els uns i perjudicar la majoria»

Hem vist també que quan es produeix aquesta concentració, des d'una de les entitats a la pregunta de què passarà amb el personal, la resposta és exactament la mateixa: de moment no passarà res. Per tant, estem en el *de moment*. A mi, com a responsable polític, no em satisfà aquest *de moment*. Hi ha d'haver un compromís. Que una part de les situacions de desequilibri en l'escala de personal es pugui solucionar amb jubilacions anticipades és un fet que aviat el veurem però aquesta diria que és la part menys dolorosa de la qüestió perquè les jubilacions anticipades acostumen a ser més o menys, més aviat més, que menys acceptades per a les persones que se'ls ho proposa. Però el que em preocupa és la franja d'edat dels 35-55 anys, que està encara lluny de la possibilitat de jubilar-se i que també està lluny de poder trobar una feina qualificada com la que té fora del sector financer andorrà.

—¿Creu que s'haurien de fer canvis legislatius per regular millor aquests processos de concentració bancària?

—Abans de fer unes lleis hem d'aplicar les que tenim. I, per tant, si l'autoritat financera pública, per activa o per passiva, dimiteix de les competències que té per llei, poc servirà que fem nous textos si el que ja hi ha ara no és vol assumir.

—¿Vostès van fer una proposta en aquest sentit?

—Vam fer una proposta d'acord amb el debat d'orientació del mes de juny en el sentit de no admetre aquesta consolidació de les dues Andorres també en l'àmbit de la fiscalitat. És a dir, vam fer una proposta d'acord sabent que estaven advocats a aquesta nova concentració perquè de manera urgent es presentés un text que, com a mínim, permetés que una part de les quantioses plusvàlues que generen aquestes operacions caigui a l'erari públic. I recordaré que la nostra proposta d'acord també va ser votada per CDA+S21 i va ser rebutjada pels vots del PLA. El que no pot ser, i això ho veu el conjunt de la ciutadania, hagi votat per qui hagi votat a les darreres eleccions, és que és ètica, moral i, hi afegixo, constitucionalment inadmissible que la parella jove o no tant jove que s'endeuti precisament a les entitats bancàries amb una hipoteca per poder comprar un petit apartament o una propietat, que com diu la llei se sotmet a l'abonament de l'Impost de Transaccions Patrimonials (ITP), i que després el

ministeri de Finances li faci una revisió i un peritatge i a la llum de l'evolució del mercat li imposi un suplement d'impost, això ja és una actuació discutible. Però, és clar, ¿com ho pot explicar seriosament i mirant els ulls d'aquesta parella el Ministeri de Finances o el PLA, a través del seu cap de Govern, que ells han de pagar 4000 o 5000 euros més de suplement d'ITP i quan es va fer l'operació d'adquisició per part de Crèdit Andorrà de CaixaBank va pagar zero cèntims d'euro? ¿Com es pot explicar això? No es pot explicar de cap de les maneres. Aquí s'està governant en un sentit de no respectar l'article 37 de la Constitució i d'afavorir els uns i perjudicar la majoria.

—Ara que està a debat la Llei d'inversions estrangeres, ¿vostè seria partidari d'obrir el sector bancari al 100% de capital estranger?

—El que no pot ser és que algú s'atreveixi a fer una proposta d'obertura al 100% de sectors en els quals ja hi ha concurrència avui en dia aquí a Andorra i paral·lelament es vulgui mantenir com a una mena de vedat reservat el sector bancari i financer. És evident que aquest sector ha d'estar obert a l'inversió estrangera però aquí ens hem de preguntar què està fent aquest Govern perquè no solament vulgui tenir inversió estrangera en l'àmbit del sector bancari sinó que se'n vagin. És a dir, amb pocs anys aquí ha marxat tot el capital estranger que estava invertit en entitats bancàries.

¿Per què se n'ha anat aquest capital?

—Se n'ha anat perquè aquesta no és una plaça suficientment atractiva des del punt de vista de la transparència en les regles del joc. És a dir, hi ha entitats bancàries franceses que tenen por, estrictament empresarial, a venir a invertir i instal·lar-se en un país en el qual les regles del joc no són clares. És a dir, d'a Llei d'inversió estrangera, tal com la planteja el PLA, ens portarà una allau de positiva inversió que generi activitat econòmica i per tant, llocs de treball? No, perquè no va acompanyada de la necessària transformació del marc tributari fiscal i de la necessària i indispensable nova relació amb Europa i amb la comunitat internacional. Aquí volen fer la casa per la teulada, volen que vingui gent a invertir sense saber quin és el marc tributari estable que els permet després comerciar i tenir relació econòmica amb Andorra sense estar castigats fiscalment. ¿Com es

► Reflexiu ► El líder de l'Alternativa gesticulava durant l'entrevista.

► LEGISLACIÓ BANCÀRIA

«Si l'autoritat financera pública dimiteix de les competències que té per llei, de poc servirà que fem nous textos»

► PACTE FISCAL

«No faré res perquè no puguem arribar a un acord però a mi no em pertoca fer el primer pas»

pot invertir des d'una gran empresa internacional en un país que està a la llista de paradisos fiscals i que té tots aquests problemes de relació amb el seu veí més immediat, que és Espanya, en matèria tributària i de relacions econòmiques internacionals? No es pot.

—¿Vostè que és més partidari d'un model que aposti pel creixement de les entitats de casa a l'exterior o pel creixement intern d'aquestes entitats?

—Sóc partidari de la Constitució i de tota la Constitució i per tant, de la llibertat d'empresa i de la llibertat mercantil. A mi em sembla bé que el sector financer i bancari andorrà sigui fort, em sembla bé que hi hagi grans entitats bancàries. El que no

em sembla bé és que les operacions que porten a la constitució d'aquestes fusions no tributin, el que no em sembla bé és que hi hagi una voluntat de tancar el mercat i no d'obrir-lo; crec que hem d'afavorir que puguin venir entitats bancàries de fora. La gran pregunta a la qual avui encara no tinc una resposta concreta és: ¿Es vol que vinguin o s'està governant perquè no vinguin? Tot apunta que la resposta va cap a la segona part de la pregunta. Tot apunta que s'està governant perquè hi hagi concentració i no hi hagi llibertat en aquest sector, i això sí que és dolent. Els ciutadans andorranos han de poder escollir lliurement i han de tenir l'opció entre diferents ofertes.

—Sembla ser que la substitució per omplir la vacant que va deixar el senyor Ardand comporta un cert bloqueig entre liberals i socialdemòcrates

—Desmenteixo totalment que el Grup Socialdemòcrata hagi proposat cap nom. No és cert. Nosaltres no hem proposat cap candidat per cobrir la vacant del senyor Ardand. I, per tant, qui hagi dit que nosaltres hem proposat un nom està introduint una vegada més un procés d'intoxicació política partidista allí on hi hauria d'haver una assenyada decisió institucional.

—¿Hi ha data prevista per continuar les converses amb Pintat per arribar a un acord en matèria estable?

—No hi ha data. Vam mantenir un dinar la primera setmana de juliol i no ens hem vist més. Sóc molt escèptic

perquè em sembla que com més s'acosti la data electoral, menys marge de maniobra tindrà el cap de Govern per avançar en un acord com aquest, que és necessari. Nosaltres estem amb la mà estesa, constatem que la situació d'aquest país no pot continuar, que les coses van molt malament, que la ciutadania no vol que ens barallem, però si hem d'acostar posicions tots ens hem de moure. Si acostar posicions vol dir que nosaltres hem de firmar el programa liberal, és evident que no ho podem fer, com també és evident que jo no li puc demanar al senyor Pintat que es converteixi en un defensor del programa de l'Alternativa. Hem d'arribar a un acord que permeti arreglar la situació interna, que doni les garanties als agents econòmics que hi haurà un marc estable.

—¿Es vol arribar a aquest pacte?

—No faré res perquè no puguem arribar a un acord però a mi no em pertoca fer el primer pas. Cada vegada que el senyor cap de Govern ha volgut parlar amb mi ho hem fet, però després de l'últim contacte el senyor cap de Govern va pujar al Comapedrosa i el que va fer es llançar-nos un deversall d'improvisis. Per molt que m'insulti des d'un punt de vista polític no deixaré de mantenir oberta una línia de diàleg, però atrevir-se a dir que proposàvem en matèria fiscal una política de república bananera jo diria que és una temeritat. =

*eguinart@andorra.elperiodico.com